

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้นำเสนอผลการศึกษาดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ ประชาชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10 ด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระหว่างบุคลากรทางการศึกษา ที่จัดกลุ่มตามสถานภาพผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนและขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรทางการศึกษาที่จัดกลุ่มตามสถานภาพผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. บุคลากรในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า

1. บุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน (ร้อยละ 56.40) รองลงมาเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ร้อยละ 21.8) และขนาดของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 42.30) รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 41.2) และ โรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 16.50) เป็นลำดับสุดท้าย

2. การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า โดยรวม มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน และ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุดคือ ด้านการจัดทำระบบบริหารการจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.70$) และการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.02$) และครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานมากกว่า ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารสถานศึกษา

3. การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกัน พบว่า โดยรวม มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 6 ด้านและมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุดคือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.70$) และ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.02$) และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการทดสอบปรากฏดังนี้

4.1 สถานภาพโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทำการทดสอบรายคู่ พบว่า ที่แตกต่างกันคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน และครูผู้สอนกับประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

4.2 สถานภาพเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการทดสอบต่อไปนี้

ด้านการเตรียมการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่พบว่าที่แตกต่างกันคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน แตกต่างกัน และครูผู้สอนกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษากับประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ด้านการปรับแต่งวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่ พบว่า ที่แตกต่างกันคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันและครูผู้สอนกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดระบบสารสนเทศสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่พบว่าที่แตกต่างกันคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกันและครูผู้สอนกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทำการทดสอบรายคู่พบว่าที่แตกต่างกันคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน ส่วนครูผู้สอนกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่ พบว่า ที่แตกต่างกันคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันส่วนครูผู้สอนกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่พบว่าที่แตกต่างกันคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกัน ส่วนครูผู้สอนกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่ พบว่า ที่แตกต่างกันคือ ความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันส่วนครูผู้สอนกับประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ด้านการประเมินคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่ พบว่า ที่แตกต่างกัน คือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันส่วนครูผู้สอนกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่ พบว่า ที่แตกต่างกันคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันส่วนครูผู้สอนกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินและผลจากระบบการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่ พบว่า ที่แตกต่างกันคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันส่วนครูผู้สอนกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกัน ดังนี้

5.1 โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

5.2 โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการทดสอบต่อไปนี้

ด้านการเตรียมการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันแต่โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน

ด้านการปรับแต่งวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันแต่โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดระบบสารสนเทศสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันแต่โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันแต่โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน

ด้านการทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน

ด้านการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันและโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน ส่วนโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน

ด้านการประเมินคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกัน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันและโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันและโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินและผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันแต่โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน รองลงมาเป็นประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีผลต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดทำระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการระบบบริหารจัดการทรัพยากรและการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการร่วมตัดสินใจของทุกฝ่ายเพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามที่กรมวิชาการ (2544 ก : 43) ได้ทำการศึกษาสังเคราะห์งานวิจัยคุณภาพการศึกษา พบว่าการดำเนินงานบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาที่ส่งผลสำเร็จของผู้เรียนประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 องค์ประกอบที่สัมพันธ์สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกันได้แก่ การดำเนินงานด้านการจัดการ การดำเนินงานด้านการเรียนการสอน และการสนับสนุนจากเขตพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัดและ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถิตย์ ยังกง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากร โรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับรัตนา เอี่ยมสุวรรณ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าข้าราชการครู โดยส่วนรวมและ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เห็นว่า มีการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

3. การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 ที่มีขนาดแตกต่างกันโดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดทำระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา และเห็นว่า โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและโรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรชัย ต๊ะปิ่นดา (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การเตรียม โรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 พบว่า ระดับการดำเนินงานการเตรียม โรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและเมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานจำแนกตามขนาดของ

โรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีโครงสร้างการบริหารองค์กร จำนวนครูและจำนวนผู้เรียนมากกว่า จึงทำให้มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาในแต่ละด้านนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมและ มีภารกิจมารับผิดชอบในแต่ละด้านแตกต่างกัน ความคิดเห็นในการปฏิบัติงานจึงแตกต่างกันในแต่ละด้านทุกด้านเช่นกัน

เมื่อทำการทดสอบรายคู่ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน เนื่องจากบุคลากรของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่ามีปฏิบัติมากกว่า ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าที่ รัตนา เอี่ยมสุวรรณ (2543 :บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าข้าราชการครูที่มีสถานภาพต่างกันเห็นว่ามี การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน 4 ด้านแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับ ประกาย บัตรศิริมงคล (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ การดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตพุทธมณฑลอีสาน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม เห็นว่า ผู้บริหาร ครู-อาจารย์และคณะกรรมการประเมินคุณภาพ การศึกษา ระดับจังหวัด เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและรายด้านตอนไม่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกัน พบว่าโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

เมื่อทำการทดสอบรายคู่ พบว่า โรงเรียนเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งสอดคล้องกับ แก้วเวียง วิโรจน์รัตน์(2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดต่างกัน เห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีขนาดต่างกัน เห็นว่า มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันและเห็นว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรที่ใหญ่กว่า จึงทำให้ต้องดำเนินการจัดการบริหารสถานศึกษา จัดการเรียนการสอน ตลอดจนความร่วมมือจากชุมชน มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก และเห็นว่าด้านอื่นๆ โรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดกลาง มีแนวทางการปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีระบบการบริหารจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอเท่ากับโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางและสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าที่ ประกาย บัตรศิริมงคล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตพุทธมณฑลอิสาน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า บุคลากรในโรงเรียนขนาดต่างกัน เห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน โดยบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่ เห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานมากกว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กและบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่า มีการดำเนินงานมากกว่าบุคลากร ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีข้อเสนอแนะจากบุคลากรทางการศึกษาดังนี้

ด้านการเตรียมการศึกษา ควรมีอบรมพัฒนาและเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรทางการศึกษาโดยมีการฝึกทักษะและควรใช้ระยะเวลาในการเตรียมการล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ปี และมีงบประมาณทางการเงิน เกี่ยวกับห้องปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ และเครื่องใช้ที่เพียงพอและเหมาะสม

ด้านการปรับแต่งวิสัยทัศน์ในสถานศึกษา ควรมีการตรวจสอบโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีปรับเปลี่ยน 5 ปีต่อครั้ง ตามความเหมาะสม และให้ชุมชนมีส่วนในการกำหนดวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์ควรจะต้องอยู่บนพื้นฐานความเป็นไปได้ และมีการปฏิบัติจริง ควรปรับปรุงในเรื่องความรู้ ความเข้าใจให้แก่ ครู ผู้ปกครองและนักเรียน และชุมชนยังไม่เข้าใจหลักการที่แท้จริง

ด้านการจัดทาระบบสารสนเทศสถานศึกษา ควรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดระบบข้อมูลหรือพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปของ สปช. เดิม เช่น Onpec, Onpec App. หรือใช้ EIS ของกรมสามัญศึกษา และพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาแนะนำ ชี้แนะการพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้ชัดเจน จัดทำมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ มีการติดตามผลปรับปรุงให้ระบบคุณภาพและพัฒนาให้เป็นปัจจุบันเสมอ กำหนดรายงานมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเป็นจริง

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ระบุรายละเอียดให้ชัดเจน และมอบหมายความรับผิดชอบ โรงเรียนควรให้บุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนอย่างจริงจัง ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและปฏิบัติงานตามแผนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

การจ้ดระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ควรมีชัดเจนเป็นระบบ แบ่งระบบการปฏิบัติงานให้ชัดเจนตามงานหน้าที่ ให้บุคลากรทุกคนตระหนักถึงคุณภาพผู้เรียน ควรมี

การประชุมชี้แจงภาระงานตามที่มอบหมาย และรับการนิเทศอย่างเนื่อง จัดสรรบุคลากรตามความสามารถและตามความถนัดของบุคลากร

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา การดำเนินการยังน้อยและไม่ต่อเนื่อง ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงานเพื่อเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องปรับปรุงแก้ไข อยู่ตลอดเวลาและมีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องหลากหลายรูปแบบ

การประเมินคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษา ควรทำให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ (สมศ.) เน้นการประเมินตามสภาพจริงมากกว่าสร้างหลักฐานเอกสารที่จัดทำเพื่อรองรับการประเมินจากหน่วยงานประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ขาดประสิทธิภาพในการประสานงานร่วมมือ การอบรมประชุมสัมมนา ควรมีการประเมินสถานศึกษาคาคุณภาพแวดล้อมของชุมชนด้วยเช่น ชุมชนเมืองกับชุมชนชนบทและกำหนดคุณภาพให้แตกต่างกัน

การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ควรจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาทุกปี เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องรายงานต่อสาธารณชนและให้ต้นสังกัดทราบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ควรรายงานตามสภาพจริงเพื่อการพัฒนาต่อไป

การติดตาม ประเมิน และผลงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ควรประเมินผลกำกับ ติดตาม สรุปผล จุดเด่น จุดด้อย หาแนวทางแก้ไข กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน และมีแผนกำกับ ติดตามที่ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

เนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งปัจจุบันมีสถานศึกษาบางแห่งได้เริ่มดำเนินการเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไปบ้างแล้ว ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
2. ผลสำเร็จจากการดำเนินการเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในอนาคต